

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Guzun Vasile în numele inculpatului Budeanu Ion Anatolie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ungheni din 02 martie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui

Budeanu Ion Anatolie, născut la 20.12.1983, originar și domiciliat în r-nul Ungheni, s. Semeni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.03.2013 – 02.03.2015;

Instanța de apel: 24.03.2015– 20.01.2016;

Instanța de recurs: 31.03.2016 – 06.06.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 02 martie 2015 Budeanu Ion Anatolie a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal, însă procesul penal în privința acestuia a fost încetat, din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

A fost recunoscut vinovat și condamnat Budeanu Ion Anatolie în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ce constituie 8000 (opt mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 (doi) ani.

În privința lui Budeanu Ion a fost aplicată măsura preventivă obligația de a nu părăsi țara, până când sentința va deveni definitivă.

Corpurile delictive - înscrisurile recunoscute prin ordonanța din 24.05.2012, precum și înscrisurile recunoscute prin ordonanța din 12.12.2012 - permis de conducere pe numele lui Morari Ion Pavel, pașaportul tehnic pe automobilul "Nissan

Sunny" n/î Un BB 129, raportul de verificare tehnică pe automobilul "Nissan Sunny" n/î UN BB 129 și asigurarea obligatorie pe automobilul "Nisan Sunny" n/î UN BB 129 s-a dispus de a le păstra împreună cu dosarul penal pe perioada păstrării acestuia.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit, că Budeanu Ion Anatolie, deținând în baza ordinului MAI nr.191EF din 24.04.2009 funcția de ofițer operativ de sector al postului de poliție Petrești al CPR Ungheni, avînd gradul special de locotenent major de poliție, fiind în virtutea prevederilor art. 123 Cod penal, persoană publică, acționînd contrar art. 1 din Protocolului Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale adoptată la Roma la 04.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997, alin.(2) art.24 din Constituția Republicii Moldova, art. art. 12-15 din Legea nr.416-XII din 18.12.1990 cu privire la Poliție, pct. 15, 16, 23 lit. b) din Codul de etică și deontologie al polițistului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.481 din 10.05.2006 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, care îl obligau să vegheze întotdeauna la spiritul drepturilor fundamentale ale fiecărui cetățean, precum și la circulație și la dreptul asupra bunurilor proprii ale acestora, să respecte Constituția, legile Republicii Moldova, să nu recurgă la forță cu excepția cazurilor de necesitate absolută și numai în măsura necesară atingerii unui obiectiv legitim, să asigure respectarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, promoveze imaginea favorabilă a instituției și să sporească credibilitatea societății în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea instituției, acționînd cu titlu oficial ca persoană ce reprezintă Ministerul Afacerilor Interne, a comis depășirea atribuțiilor de serviciu, în privința cet. Cernei Petru Ion și Cernei Ion Serafim, în următoarele circumstanțe.

La data de 11.06.2011, colaboratorul de poliție din cadrul CPR Ungheni Ion Budeanu și alți colaboratori în jurul orelor 20.50, în conformitate cu dispoziția Comisarului CPR Ungheni nr.64 din 10.06.2011, se aflau în exercițiul funcțiunii și anume fiind antrenați în menținerea ordinii publice pe teritoriul satului Gherman, r-nul Ungheni, cînd au observat un automobil de model „Opel Vectra” cu nr/î UN AV 615, care se deplasa neregulamentar. Budeanu Ion a făcut un semn conducătorului acestui mijloc de transport să stopeze. La cerințele colaboratorului de poliție de a stopa automobilul Cernei Petru care conducea acest automobil nu a reacționat și a continuat deplasarea mărind viteză, din care motiv aceștia au fost nevoiți să-l urmeze. Ulterior, fiind stopat de către agentul constatator și fiind suspectii că Cernei Petru Ion a condus mijlocul de transport fiind în stare de ebrietate alcoolică, i-a fost propus ultimului de către agentul constatator Ion Budeanu să-l urmeze la sectorul de poliție, pentru testarea alcoolscopică și examinarea medicală în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei inclusiv prelevarea probelor biologice, la care Cernei Petru Ion a refuzat categoric. Budeanu Ion la rîndul său a interpretat și a aplicat eronat prevederile legale conform cărora infracțiunea prevăzută la art.264¹ alin. (3) Cod penal se consideră consumată din momentul refuzului conducătorului

auto de la procedurile nominalizate, adică este infracțiune formală și a insistat pentru deplasarea în mod silit la SPR Ungheni, ignorând astfel prevederile art.273 Cod de procedură penală, conform căruia refuzul conducătorului urma a fi consemnat de agent prin proces-verbal la locul depistării și comiterii faptei infracționale. Continuându-și acțiunile ilegale, Budeanu Ion prin aplicarea forței fizice și mijloace speciale, l-a privat ilegal de libertate pe Cernei Petru, ducându-l la sediul SPR a CPR Ungheni pentru întocmirea procesului-verbal de constatare a refuzului de la procedurile prevăzute la art.264¹ Cod penal, exceptând faptul că infracțiunea constatată nu prevede ca sancțiune privațiunea de libertate și această reținere nu corespunde temeiurilor și noțiunii de reținere prevăzute la art. 165-166 Cod de procedură penală, iar identificarea persoanei era posibilă la fața locului fără careva impedimente.

Astfel, Budeanu Ion Anatolie, fiind persoană publică și acționând cu titlu oficial, reprezentând Ministerul Afacerilor Interne, contrar prevederilor art. 22 din Legea nr.416 - XII din 18.12.1990 cu privire la poliție, la data de 11.06.2011, nereacționând în modul prestabilit, ilegal, și-a depășit în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, fiind prejudiciată imaginea poliției ca organ de drept, care conform art. 1 a Legii nr.416 - XII din 18.12.1990 cu privire la poliție, este un organ armat de drept al autorităților publice, chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, și respectiv au fost cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice și cauzate daune considerabile drepturilor și intereselor persoanei fizice, adică cet. Cernei Petru Ion, prin privarea ultimului de libertate și limitarea dreptului la un proces echitabil.

În aceleași circumstanțe consecutive, dar peste aproximativ 30 minute, la sediul SPR a CPR Ungheni a venit Cernei Ion Serafim, cu automobilul de model „Opel Vectra” cu n/î UN AV 615, (ce aparține fiului său Cernei Ion Ion), împreună cu Pavliuc Vitalie, la volanul automobilului fiind Pavliuc Vitalie. Astfel, Budeanu Ion, manifestând autoritate față de persoanele enunțate, pentru a voala acțiunile sale ilegale și personale și de a le da un caracter aparent legal, la cererea și sub dictarea lui, de către un alt colaborator de poliție a fost întocmit un proces-verbal de reținere și aducere a vehiculului la parcare specială cu nr. 01003940 din 11.06.2011, cu indicarea în conținut a unor date eronate precum că automobilul a fost reținut în sat. Gherman r-nul Ungheni și la volanul acestuia s-a aflat cet. Cernei Petru Ion, cu toate că „de facto” automobilul a fost reținut ilegal când acesta se afla deja la sediul SPR a CPR Ungheni, iar la volanul acestuia s-a aflat cet. Pavliuc Vitalie. Ca urmare, după întocmirea procesului-verbal de ridicare a automobilului cu înscrierea de date vădit false, Budeanu Ion a semnat acest proces-verbal, iar automobilul de model „Opel Vectra” cu n/î UN AV 615, a fost amplasat la parcare specială de pe lângă SPR a CPR Ungheni, care percepe plăți de la proprietari sau posesorii legali, pentru păstrare.

Tot el, Budeanu Ion, deținând aceiași funcție de ofițer operativ de sector al postului de poliție Petrești al CPR Ungheni, având gradul special de locotenent major de poliție, fiind în virtutea prevederilor art. 123 din Codul penal, persoană publică, acționând contrar art. 1 din Protocolului adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale adoptată la Roma la 04.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997, alin. (2) art. 24 din Constituția Republicii Moldova, art.art.12-15 din Legea nr.416-XII din 18.12.1990 cu privire la poliție, pct. 15, 16, 23 lit. b) din Codul de etică și deontologie al polițistului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.481 din 10.05.2006 și atribuțiilor funcționale stipulate în fișa postului a funcției deținute, a comis depășirea atribuțiilor de serviciu, în privința cet. Morari Ion Pavel, în următoarele circumstanțe.

La data de 08.12.2012 aproximativ la orele 23.00-23.30, colaboratorul de poliție Budeanu Ion în timpul efectuării serviciului în cadrul grupei operative a CPR Ungheni, conform dispoziției nr.151 din 03.12.2012 a comisarului CPR Ungheni, în temeiul unor suspiciuni, a supus verificării automobilul de model „Nissan Sunny” n/î UN BB 129 care staționa în apropierea trecerii la nivel cu calea ferată din sat. Zagarancea, r-nul Ungheni. Astfel, Budeanu Ion, acționând în calitate de agent constatat în virtutea prevederilor art. 385, 400 alin. (1) Cod contravențional, s-a apropiat de conducătorul automobilului menționat în persoana cet. Morari Ion Pavel și i-a cerut actele la control, depistând lipsa unei procuri care i-ar permite conducerea automobilului în virtutea prevederilor art. 10 alin. (2) lit. b) RCR. Ca urmare, Budeanu Ion manifestând un drept discreționar contrar stipulațiilor legale, fără a întocmi un proces-verbal de reținere a automobilului și de înlăturare a persoanei de la conducerea automobilului, conform dispozițiilor art. 438-439 Cod contravențional, deși era obligat să reacționeze și să întocmească actele corespunzătoare la fața locului conform prescripțiilor prevăzute la art. 440-443 Cod contravențional, i-a permis conducătorului auto să plece, dar fără a-i restitui certificatul de înmatriculare pe automobil, permisul de conducere, polița de asigurare obligatorie și raportul de verificare tehnică, prin ce și-a depășit în mod vădit limitele drepturile atribuțiilor acordate prin lege și a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice Morari Ion Pavel, prin limitarea dreptului acestuia la un proces echitabil.

3. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel avocatul Țurcanu Tudor în numele inculpatului Budeanu Ion, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței cu emiterea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat din motivul lipsei elementelor componenței infracțiunii în acțiunile acestuia.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele argumente:

- prima instanță nu a verificat probele administrate sub toate aspectele, complet și obiectiv;

- a încălcat principiul prezumției nevinovăției, interpretând probele incerte în defavoarea inculpatului;

- instanța de fond nu a stabilit dacă fapta întrunește toate elementele infracțiunii incriminate și nu a identificat atribuțiile prevăzute de actele normative, care au fost depășite prin excesul de putere;

- din materialele cauzei penale rezultă, că Cernei Petru (parte vătămată) a recunoscut integral comiterea atât a infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. (3) Cod penal, cât și comiterea contravenției prevăzute de art. 353 alin. (2) Cod contravențional, achitînd amenzile stabilite și necontestînd deciziile emise. Aceste circumstanțe confirmă faptul, că Budeanu Ion a acționat în limitele atribuțiilor de serviciu, conform prevederilor Legii cu privire la poliție;

- partea acuzării și instanța de fond nu au indicat care este dauna considerabilă prevăzută de art. 328 alin.(1) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 126 alin. (2) Cod penal. Atît în rechizitoriu cît și în sentință nu este specificată valoarea daunei cauzate persoanelor fizice Cernei Petru cît și Moraru Ion;

- partea acuzării nu a prezentat probe instanței de judecată că colaboratorul de poliție Ion Budeanu a acționat intenționat și a urmărit careva interese personale, de asemenea nu a cauzat în rezultatul lor daune în proporții considerabile din care motiv acțiunile sale nu pot fi calificate potrivit unei norme din Codul penal;

- referitor la "înscrierea datelor vădit false" în actul de reținere și aducere a mijlocului de transport la parcare special, apărarea consideră că Budeanu Ion semnînd acest act întocmit de către o altă persoană nu a comis infracțiunea prevăzută de art. 332 Cod penal, în acțiunile inculpatului lipsește componenta de infracțiune, în cadrul urmăririi penale, cît și în instanța de fond nefiind stabilit interesul material sau alt interes personal al polițistului și nici intenția de a falsifica careva documente, condiții obligatorii pentru componenta de infracțiune în cauză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 ianuarie 2016 a fost respins apelul declarat de avocatul Țurcanu Tudor în numele inculpatului Budeanu Ion fiind menținută fără modificări sentința Judecătorei Ungheni din 02 martie 2015.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel, a reținut că instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului Budeanu Ion în faptele incriminate.

La fel, instanța de apel a conchis că instanța de fond just a stabilit încadrarea juridică a acțiunilor lui Budeanu Ion conform art.328 alin. (1) Cod penal, sub formă de exces de putere, adică săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni ce depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor și

intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, precum și conform art. 332 alin. (1) Cod penal, sub formă de fals în acte publice.

În opinia instanței de apel, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința inculpatului în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului prescripției tragerii la răspundere, deoarece infracțiunea incriminată inculpatului la data comiterii infracțiunii se consideră ușoară conform art. 16 alin. (2) Cod penal și potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

A statuat instanța de apel că soluția instanței de fond pe marginea învinuirii lui Budeanu Ion în comiterea infracțiunilor incriminate se bazează pe declarațiile părților vătămate Morari Ion, Cernei Petru, Cernei Ion, martorilor Buga Doina, Buga Mihaela, Noroc Sergiu, Poraico Eugenia, Costenco Andrei, Păun Sergiu, Grigore Ion, precum și pe probele scrise ale cauzei penale cercetate de instanța de fond printre care:

- plîngerea depusă de cet. Cernei Ion (f. d. 9 Vol. I);
- procesul-verbal de reținere și aducere a vehiculului la parcare specială din 11.06.2011, în conținutul căruia au fost indicate date eronate, iar la final persistă semnătura lui Budeanu Ion (f. d. 49. Vol. I);
- procesul-verbal de examinare a obiectului din 19.09.2011, prin care a fost examinat procesul-verbal de reținere și aducere a vehiculului la parcare specială din 11.06.2011 emis de locotenentul major de poliție Budeanu Ion, prin care s-a efectuat ridicarea automobilului de model Opel cu n/î UN AV 615 din s. Gherman, r-nul Ungheni condus de Cernei Petru (f. d. 50 Vol. I);
- extrasul din Registrul de evidență a aplicării forței fizice sau mijloacelor speciale (f. d. 51-52 Vol. I);
- procesul-verbal de examinare a obiectului din 19.09.2011, prin care a fost examinată copia registrului de evidență a aplicării forței fizice și mijloacelor speciale, în care sub nr. 179 figurează că față de Cernei Petru la 11.06.2011 orele 20.50 a fost aplicată forța fizică, mijloace speciale cătușele (f. d. 53 Vol. I);
- extras din ordin nr.537 EF din 21.11.2008 pe numele lui Budeanu Ion care confirmă calitatea de subiect al infracțiunilor imputate (f. d. 106 Vol. I);
- fișa postului-tip a colaboratorului de poliție Budeanu Ion în care este prevăzut scopul general al funcției: prevenirea, curmarea și descoperirea infracțiunilor, stabilirea și lichidarea cauzelor/condițiilor ce favorizează comiterea lor etc, sarcinile de bază, atribuțiile de serviciu (f. d. 107-109 Vol. I);
- extrasul din Registrul de evidență a persoanelor aduse la organul afacerilor interne (f. d. 193-194 Vol. I);
- cererea și plîngerea depusă de Morari Ion la Procuratura raionului Ungheni (f.d.263-264 Vol. I);

- ordonanța privind efectuarea ridicării de obiecte și documente din 12.12.2012 și procesul-verbal de ridicare și examinare a actelor pe automobilul de model "Nissan Sunny" n/î UN BB 129 de la Budeanu Ion (f. d. 267-268 Vol. I);
- dispoziția comisarului CPR Ungheni nr. 15 din 03.12.2012 care confirmă aflarea în exercițiul atribuțiilor de serviciu a lui Budeanu Ion la momentul comiterii infracțiunilor (f. d. 279 Vol. I);
- în cadrul ședinței instanței de apel procurorul participant s-a referit la un șir de înscrisuri conținute în materialele cauzei, care au fost cercetate, și anume:
  - ordonanță privind începerea urmăririi penale din 01.09.2011 în baza art.328 alin. (2) lit. a) Cod penal la adresarea cet. Cernei Ion (f. d. 1 Vol. I);
  - plângerea cet.Cernei Ion din 21.06.2011 (f. d. 9 Vol. I);
  - ordonanța Procurorului raionului Ungheni din 24.06.2011 privind încetarea urmăririi penale pe dosarul penal nr.2011360341 (f. d. 33 Vol. I);
  - procura eliberată de Notarul Public Leonid Tatian prin care cet.Budu Igor îi încredințează lui Cernei Ion dreptul de a primi actele necesare de la organele competente (f. d. 43 Vol. I);
  - raport de verificare tehnică a vehiculului din 25.01.2011, cartela transportului nr.89884300 din 08.07.2011, polița de asigurare obligatorie seria AT nr.0020530 din 25.01.2011 (f. d .44-46 Vol. I);
  - procesul-verbal de reținere și aducere a vehiculului la parcare specială din 11.06.2011 (f. d. 49 Vol. I);
  - procese-verbale de examinare a obiectelor din 19.09.2011 (f.d.50, 53 Vol. I);
  - ordonanță privind recunoașterea obiectelor drept corpuri delictive din 19.09.2011 (f.d.54 Vol. I);
  - răspuns și referință de serviciu eliberată de CPR Ungheni lui Budeanu Ion Anatolie (f. d. 67-68 Vol. I);
  - ordonanțe de recunoaștere în calitate de părți vătămate a cet. Cernei Ion și Cernei Petru (f. d. 72, 79-80 Vol. I);
  - raportul procurorului Procuraturii Ungheni, V. Cîrlan din 10.01.2012 (f. d.91 Vol. I);
  - ordonanțe privind începerea urmăririi penale din 10.01.2012 conform semnelor infracțiunilor prevăzute de art. 332 alin. (1) Cod penal și de conexare a cauzelor (f. d. 92, 93 Vol. I);
  - extras din ordin nr.537 EF din 21.11.2008 privind numirea sergentului major de poliție Budeanu Ion Anatol ofițer operativ al postului de Poliție Petrești al CPR Ungheni (f. d. 106 Vol. I);
  - procesul-verbal de confruntare din 03.04.2012 dintre Budeanu Ion și Costenco Andrei (f. d. 118-119 Vol. I);
  - procesul-verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală din 14.05.2012 lui Budeanu Ion (f. d. 123 Vol. I);
  - ordonanță de respingere a demersului învinuitului Budeanu Ion și apărătorului Arabadjî Maria din 14.05.2012 (f. d. 124 Vol. I);

- ordonanță și proces-verbal privind efectuarea ridicării de obiecte și documente din 23.05.2012 (f. d. 138-139 Vol. I);
- copiile din dosarul penal inițiat în baza art.264¹ alin. (3) Cod penal și ordonanța din 24.06.2011 în privința lui Cernei Petru Ion (f. d. 140-159 Vol. I);
- ordonanță privind recunoașterea și anexarea corpurilor delictive din 24.05.2012 pe cauza penală nr.2011368036 (f. d. 160 Vol. I);
- ordonanță privind efectuarea ridicării de obiecte și documente din 24.05.2012 - materialul contravențional întocmit în privința lui Cernei Petru Ion în baza procesului-verbal contravențional nr.2011036000022 (f. d. 161-162 Vol. I);
- ordonanță privind recunoașterea și anexarea corpurilor delictive pe cauza penală nr. 2011368036 din 24.05.2012 (f. d. 171 Vol. I);
- proces-verbal de confruntare din 30.11.25012 dintre Budeanu Ion și Păun Sergiu (f. d. 245-246 Vol. I);
- ordonanță de scoaterea de sub urmărire penală din 20.12.2012 a cet. Păun Serghei Nicolae (f. d. 251 Vol. I);
- ordonanță privind pornirea și încetarea procesului contravențional din 18.01.2013 în privința lui Păun Serghei Nicolai în baza art. 313 Cod contravențional (f. d. 253 Vol. I);
- ordonanță privind începerea urmăririi penale din 21.12.2012 conform elementelor infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (1) Cod penal (f. d. 260 Vol. I);
- cererea și plîngerea lui Morari Ion Pavel din 10.12.2012 și 12.12.2012 (f. d. 263 - 264 Vol. I);
- ordonanță din 12.12.2012 de recunoaștere în calitate de parte vătămată a cet. Morari Ion Pavel (f. d. 265 Vol. I);
- ordonanță privind efectuarea ridicării de obiecte și documente din 12.12.2012 a permisului de conducere, pașaportul tehnic, raportul de verificare tehnică, asigurarea obligatorie (f. d. 267-268 Vol. I);
- copia poliței de asigurare obligatorie seria AT nr.0046692 din 14.09.2012, permisul de conducere A0224155 pe numele lui Morari Ion, copia certificatului de înmatriculare (f. d. 269-270 Vol. I);
- ordonanță privind recunoașterea obiectelor drept corpuri delictive și anexare la dosar penal din 12.12.2012, a permisului de conducere, pașaportul tehnic, raportului de verificare tehnică și asigurarea obligatorie (f. d. 272 Vol. I);
- ordonanță privind transmiterea corpurilor delictive din 12.12.2012 (f. d. 274 Vol. I);
- demersul avocatului Croitoru Mihail privind încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2011368036 adresată Procuraturii Ungheni la 27.12.2012 (f. d. 293-295 Vol. I);
- ordonanță din 10.01.2013 prin care a fost respinsă cererea înaintată de avocatul Coitoru Mihail la data de 27.12.2012 în interesele lui Budeanu Ion (f. d. 296 Vol. I).

Instanța de apel, examinând apelul și verificând probele supra menționate în cadrul ședinței de judecată, asupra cărora nu au fost înaintate obiecții, precum și în lipsa unor argumente convingătoare, a conchis că instanța de fond corect a pus la baza sentinței de condamnare probele administrate pe caz.

A considerat instanța de apel că probele administrate pe cauză corespund cerințelor stipulate de art. 101 Cod de procedură penală, adică sînt pertinente, concludente, utile pentru putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele și demonstrînd deplin vinovăția lui I.Budeanu în cele incriminate, în deplină măsură.

Totodată, instanța de apel a apreciat că declarațiile inculpatului de nerecunoaștere a vinei este un mod de apărare, care este un drept al inculpatului garantat de lege.

Astfel, instanța de apel a conchis că argumentele apelului sunt declarative, menționînd că unele argumente prezentate în sensul apărării și viziuni pe care apărarea le consideră veridice sub aspectele expuse în textul apelului, sunt însă în defavoarea inculpatului, argumentele aduse fiind contradictorii circumstanțelor stabilite de către instanța de fond pe parcursul judecării cauzei și care se resping, deoarece nu se acordă cu probele cercetate, fiind declarat în scop de a evita răspunderea penală a inculpatului.

Examinînd cumulul de probe, instanța de apel a conchis că nu există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția inculpatului în baza art.328 alin. (1) și 332 alin. (1) Cod penal și în cadrul ședințelor de judecată au fost expuse probe suficiente care demonstrează că inculpatul a comis faptele incriminate, totalitatea probelor cercetate de către instanța de fond, cît și suplimentar de instanța de apel confirmă temeinicia învinuirii aduse, fiind prezentate probe pertinente, concludente și utile, care au fost puse la baza sentinței de condamnare în privința inculpatului, situație menținută și în instanța de apel.

A menționat instanța de apel că părțile vătămate Cernei Petru, Cernei Ion, Morari Ion, cît și martorii audiați Buga Mihaela, Buga Doina, Noroc Ion, Păun Sergiu, au depus declarații sub jurămînt, fiind preîntîmpinați de răspunderea penală pe care o poartă pentru darea de mărturii false, și deci declarațiile lor urmează a fi puse la baza sentinței de condamnare a inculpatului, or temei de a pune la îndoială declarațiile respective nu sunt, specificînd că depozitiile date nu se contrazic cu probele scrise cercetate, care în cumul dovedesc vina inculpatului anume în faptele incriminate.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate afirmațiile invocate în apel de avocat cu referire la prevederile art. 8 alin.(3) Cod de procedură penală, motivînd cu faptul că concluziile despre vinovăția inculpatului în cazul dat nu au fost întemeiate pe presupuneri, ci pe probele cercetate, care în coroborare dovedesc vina inculpatului, probele fiind cercetate suplimentar și în ședința instanței de apel, obiecții asupra probelor nefiind înaintate, astfel că simpla invocare a prevederilor date nu poate servi ca temei pentru admiterea apelului.

Afirmațiile avocatului că pentru a condamna o persoană în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, care este o normă de blanchetă, instanța de judecată urma să stabilească dacă fapta învinutului întrunește toate elementele infracțiunii incriminate, inclusiv care prevederi de Legi, Regulamente, Instrucțiuni etc. au fost încălcate de către învinuit ca persoană publică, prin depășirea în mod vădit a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege și dacă acestea au cauzat daune considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, instanța de apel le-a considerat declarative, menționând că sentința instanței de fond este bazată pe probele cercetate, care în cumul dovedesc vina lui Budeanu Ion în faptele incriminate, în învinuirea adusă inculpatului fiind indicate care prevederi legale au fost încălcate de inculpat.

În acest sens, instanța de apel a reținut că potrivit practicii judiciare constante în ce privește art. 328 Cod penal, latura obiectivă a infracțiunii respective se realizează prin acțiuni care depășesc vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acestea au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice sau juridice. La fel, se explică că o condiție obligatorie de răspundere penală pentru excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu constă în faptul că trebuie să existe legătura directă între acțiunile făptuitorului, ca persoană cu funcții de răspundere, competențele ei, date prin lege sau printr-un act subordonat legii, și urmările survenite. În calitate de daune demnității și sănătății persoanei sau legate de încălcarea drepturilor constituționale se consideră acțiunile ce depășesc vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege.

Astfel, instanța de apel a conchis că faptul privării lui Cernei Petru de libertate în lipsa temeiurilor legale, precum reținerea actelor de la Morari Ion, de către Budeanu Ion care este persoană publică, constituie depășire în mod vădit a limitelor atribuțiilor de serviciu acordate prin lege, deoarece a încălcat drepturile părților vătămate la libertate individuală și siguranța persoanei, precum și a prejudiciat imaginea organului de drept în societate, fiind demonstrate daunele aduse prin infracțiune.

Instanța de apel a considerat că sunt corect calificate acțiunile inculpatului baza art. 332 alin. (1) Cod penal, deoarece în cadrul procesului judiciar prin probele cercetate s-a stabilit vinovăția lui Budeanu Ion în falsul în acte publice, adică scrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiune săvârșită din interese personale.

Instanța de apel a statuat, că nu pot fi reținute afirmațiile avocatului, că conform materialelor cauzei penale Cernei Petru (parte vătămată) a recunoscut integral comiterea atât a infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. (3) Cod penal, cât și comiterea contravenției prevăzute de art. 353 alin. (2) Cod contravențional, achitând amenzile stabilite și necontestând deciziile emise, deoarece recunoașterea vinovăției de către partea vătămată în comiterea infracțiunii incriminate nu permite

unei persoane publice să încalce prevederile legale și să depășească atribuțiile funcționale pe care le are în virtutea funcției deținute.

La fel, instanța de apel a conchis nu poate fi luată în considerație afirmația invocată de avocat, că Budeanu Ion a acționat în limitele atribuțiilor de serviciu, conform prevederilor Legii cu privire la poliție, deoarece sunt declarative și expuse în apărarea inculpatului, acțiunile inculpatului depășind limitele acordate a atribuțiilor de serviciu pe care le avea în calitatea sa de ofițer operativ de sector al postului de poliție, existând legătură cauzală între acțiunile inculpatului și daunele survenite.

Instanța de apel a respins și argumentele invocate de apărare precum că partea acuzării și instanța de fond nu au invocat care este dauna considerabilă prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 126 alin. (2) Cod penal, că în rechizitoriu și în sentință nu este specificată valoarea daunei cauzate persoanelor fizice Cernei Petru și Moraru Ion, și că reieșind din aceste motive, se constată că în speța dată lipsește motivarea și evaluarea cauzării de daune considerabile cărorva persoane, respectiv lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (1) Cod penal.

În sensul invocat instanța de apel a menționat prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, potrivit căruia se indică, că caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Instanța de apel a respins și argumentele invocate de apărare, precum că partea acuzării nu a prezentat probe instanței de judecată că colaboratorul de poliție Ion Budeanu să fi acționat intenționat și a urmărit careva interese personale, de asemenea nu a cauzat în rezultatul lor daune în proporții considerabile din care motiv acțiunile sale nu pot fi calificate potrivit unei norme din Codul penal, care sunt cu caracter de declarație în circumstanțele stabilite pe caz.

A mai statuat instanța de apel, că acuzarea a prezentat suficiente probe în dovedirea vinei inculpatului, dovada fiind nu numai declarațiile părților vătămate, dar și a martorilor audiați și probele scrise cercetate, din care rezultă că partea vătămată Cernei Petru fără motiv legal a fost privat de libertate, totodată lui Moraru Ion i-au fost luate actele fără temei legal, acțiuni ce depășesc atribuțiile sale acordate de lege.

Astfel, instanța de apel a conchis, că acțiunile inculpatului just au fost calificate conform art. 328 alin. (1) Cod penal, deoarece s-a constatat cu certitudine săvârșirea acțiunilor de către Budeanu Ion cu depășirea vădită a limitelor drepturilor și atribuțiilor sale acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, faptele incriminate inculpatului anume că depășesc cadrul drepturilor și atribuțiilor

pe care le avea inculpatul în calitatea sa de ofițer operativ de sector al postului de poliție Petrești a Comisariatului de Poliție Ungheni, existând legătură cauzală între acțiunile inculpatului și daunele survenite.

Prin acțiunile lui Budeanu Ion ce depășesc atribuțiile acordate prin lege au fost cauzate daune părții vătămate Cernei Petru, care a fost limitat în dreptul la libertate individuală și siguranță garantat de Constituția RM în art.25, cât și de prevederile art. 5 din CEDO, precum și lui Morari Ion, fiind prejudiciată și imaginea organului de drept, faptele inculpatului constituind anume infracțiune prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal.

Au fost considerate nefondate și argumentele apărării prezentate în instanța de apel că "înscierea datelor vădit false" în actul de reținere și aducere a mijlocului de transport la parcare specială, nu îi poate fi imputat inculpatului ca infracțiune prevăzută de art. 332 Cod penal, deoarece nu el a comis-o, actele fiind semnate de Budeanu Ion, dar întocmite de către o altă persoană, astfel în acțiunile acestuia lipsește componența de infracțiune, în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond nu a fost stabilit interesul material sau alt interes personal al polițistului și intenția de a falsifica careva documente, condiții obligatorii pentru componența de infracțiune în cauză.

Instanța de apel a considerat că în latura dată sunt prezente probe scrise care demonstrează componența infracțiunii incriminate în acțiunile inculpatului, fiind corect încadrate acțiunile inculpatului în baza art. 332 alin. (1) Cod penal și în cadrul procesului judiciar s-a stabilit vinovăția lui Budeanu Ion în falsul în acte publice, adică scrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, acțiune săvârșită din interese personale.

Instanța de apel a menționat, că inculpatul și avocatul lui, nu au contestat careva probe ale acușării și nu au avut careva obiecții asupra acestora, argumentele privind lipsa probelor în acușarea inculpatului fiind declarative care contravin probelor cercetate la care s-a făcut referire, vina inculpatului fiind demonstrată deplin prin ansamblul probator cercetat, la studierea căruia inculpatul a avut acces nefiindu-i încălcate drepturile, nefiind stabilite dubii în probarea infracțiunii.

Instanța de apel a considerat că instanța de fond a cercetat toate probele prezentate și le-a dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probelor administrate în cauză și care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului, astfel cumulul de probe fiind cercetat și apreciat ca cert și complet, care se consideră suficient pentru condamnarea inculpatului în faptele incriminate. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată în textul sentinței, iar temeuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Instanța de apel a considerat, că faptul că inculpatul nu recunoaște vina sa nu echivalează cu achitarea ultimului și nu constituie temei pentru casarea sentinței, motivînd că probele cercetate demonstrează vina inculpatului, instanța apreciind aceste declarații ca fiind făcute cu scopul eschivării de răspundere penală.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, a stabilit că în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal se clasifică ca o infracțiune mai puțin gravă, ținând cont de circumstanțele reale și personale în privința inculpatului, că acesta se caracterizează pozitiv, are la întreținere doi copii minori, lipsesc pretenții din partea părților vătămate.

Analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, faptul, că pedeapsa penală este măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, luând în considerație faptul, că inculpatul anterior nu a fost atras la răspundere penală, instanța de apel a considerat că corectarea inculpatului poate fi efectuată cu aplicarea unei pedepse nonprivative de libertate, sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de răspundere.

Astfel, instanța de apel a conchis că pedeapsa numită este echitabilă faptei infracționale săvârșite, fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și considerând că astfel se va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, careva temeieri de modificare a sentinței în latura pedepsei nefiind stabilite.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, la 15 martie 2016 avocatul Guzun Vasile declară în numele inculpatului Budeanu Ion Anatolie recurs ordinar, solicitând casarea sentinței și deciziei cu emiterea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat din motivul lipsei elementelor componente infracțiunii în acțiunile acestuia.

În motivarea recursului avocatul a indicat următoarele argumente:

- instanțele judecătorești au admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția adoptată;

- prima instanță și instanța de apel nu au dat nici o apreciere următoarelor probe: declarațiilor părții vătămate Cernei Petru; martorului Păun Sergiu; martorului Grigoriu Ion; martorului Noroc Sergiu; procurii eliberată de cet. Budu Igor; ordonanței procurorului de sancționare a cet. Cernei Petru pe art. 353 alin. (2) Cod contravențional; ordonanței procurorului de eliberare a cet. Cernei Petru de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 Cod penal cu atragerea la răspundere contravențională; ordonanței procurorului privind scoaterea de sub urmărire penală a cet. Păun Sergiu;

- consideră că inculpatul a acționat în limitele drepturilor și atribuțiilor funcționale acordate prin lege;

- invocă că în situații similare nu se exclude un exces inconștient de putere ca urmare a interpretării incorecte a legislației sau aprecierii greșite a situației. Doctrinal este recunoscut că latura subiectivă la excesul de putere se caracterizează prin faptul că excesul poate fi comis doar cu intenție directă sau indirectă. Nu se va

considera în prezența excesului de putere dacă persoana care, în mod obiectiv a comis un exces de putere, credea că procedează în limitele legii. Persoana cu funcție de răspundere trebuie să fie conștientă de faptul că acțiunile sale depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor care îi sînt acordate, să prevadă consecințele care pot surveni și să le dorească (intenție directă) sau, deși nu le dorește, le acceptă (intenție indirectă);

- din materialele dosarului rezultă că, atît Cernei Petru, cît și Cernei Ion, Pavliuc Vitalie nu dețineau nici un act care ar fi confirmat dreptul de posesie sau de proprietate asupra automobilului „Opel Vectra” n/î UN AV 615. Așa dar, automobilul a putut fi reținut legal atît în s. Gherman, cînd era în posesia lui Cernei Petru, cît și la sediul Poliției Rutiere, cînd se afla în posesia ultimilor doi;

- consideră că în situația dată, schimbarea datelor despre persoana de la care se reține automobilul și locul reținerii nu are nici o consecință juridică pentru persoanele vizate, deoarece în relațiile ulterioare cu organul respectiv apare proprietarul automobilului sau persoana împuternicită de acesta;

- indică că în lipsa probelor contrare, se acordă suficient temei de a conchide lipsa motivului de falsificare a actului public, iar lipsa motivului, la rîndul său, exclude interesul material sau alte interese personale ale făptuitorului, fără de care nu poate exista componența infracțiunii de fals în acte publice.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd declararea inadmisibilității acestuia.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 20 ianuarie 2016, în prezența procurorului Dubăsari V. și inculpatului Budeanu I., fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f. d. 218 Vol. III), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 10 februarie 2016.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 10 februarie 2016 rezultă, că la pronunțarea deciziei motivate inculpatul și apărătorul acestuia nu au fost prezenți, fiind înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate.

Mai mult ca atât, la materialele dosarului este dovada înmânării la data de 10.02.2016 a deciziei motivate inculpatului și procurorului (f. d. 236 Vol. III), fiindu-i expediată decizia motivată prin poștă avocatului Guzun Vasile (f. d. 237 Vol. III).

Potrivit art. 231 alin. (1) Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. Alin. (2) prevede că la calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. Alin. (3) prevede că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Astfel, în speța, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 11 februarie 2016 și se epuizează la 14 martie 2016, iar avocatul inculpatului a declarat recursul ordinar la data de 15 martie 2016, fiind expediat prin intermediul oficiului poștal și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la data de 17 martie 2016 cu numărul de intrare 997 (f. d. 3-8 Vol. IV).

Din cele expuse supra, instanța de recurs conchide că recursul ordinar declarat de avocatul Guzun Vasile în numele inculpatului Budeanu Ion este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Avocatul Guzun Vasile, care a declarat recurs în numele inculpatului Budeanu Ion, a fost reprezentantul acestuia și în cadrul examinării pricinii în ordine de apel, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 09.12.2015 (f. d. 210 Vol. III).

Prin urmare, apărătorul urma să depună diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatînd încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de avocatul Guzun Vasile, din motiv că este depus peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin.(1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Guzun Vasile în numele inculpatului Budeanu Ion Anatolie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui **Budeanu Ion Anatolie**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de **07 iulie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir